Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасы

9-ТАҚЫРЫП: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ ЖӘНЕ ОНЫҢ УНИВЕРСИТЕТТІҢ БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНДЕГІ МАҢЫЗЫ

ПЕДАГОГИКА ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ КАНДИДАТЫ, ДОЦЕНТ
ДҮЙСЕНБАЕВ АБАЙ ҚАБАҚБАЙҰЛЫ

Дәрістің мақсаты

Жасанды интеллекттің университеттің білім беру процесіндегі **маңызына** және заманауи білім беруді ұйымдастырудың **инновациялық әдістері мен түрлеріне** сипаттама беру

Дәріс жоспары

1. Жасанды интеллект туралы жалпы түсінік
2. Жасанды интеллекттің білім беру процесіндегі маңызы
3. Жасанды интеллектті қолданғанда студенттер мен оқытушылардың рөлі

«Жасанды интеллект» ұғымы

1956 жыл → **Дартмут университеті, конференция** → **Джон Маккарти «жасанды интеллект» атауын қолданды**

Маккарти бойынша: интеллект – әлемде мақсатқа жету үшін қолданылатын әдістердің есептеуіш бөлігі

Зерттеушілер нақты проблеманы шешу үшін адамда байқалмайтын интеллектті де зерттей алады

Алан Тьюринг: атауға дейінгі жасанды интеллект

Екінші дүниежүзілік соғыс
криптоанализ

- «Hut 8» тобына жетекшілік
- неміс «Энигма» кодын бұзды
- мыңдаған адамның өмірін сақтады

Соғыстан кейін
алгоритмдік анализ

- алгоритмдік талдаумен айналысты

1950 жыл
Тьюринг тесті

- компьютер интеллектінің деңгейін анықтайтын тест
- бүгінге дейін қолданылады

1. ЖАЛПЫ ТҮСІНІК

Жасанды интеллект жүйелері

адам интеллектінің жеке аспектісін логикалық жүйелер арқылы компьютерлік бағдарламада өндіретін техникалық жүйелер

ҚОЛДАНУ САЛАЛАРЫ

1. робототехника
2. сараптамалық жүйелер
3. есептерді әмбебап шешуші
4. аудару, мәтінді рефераттау
5. интеллектуалды интерфейс (адам–компьютер диалогы)

Жасанды интеллекттің білім беру процесіндегі маңызы

ЖИ – адамның когнитивті функцияларын модельдейтін компьютерлік жүйе

үйрену

талдау

шешім қабылдау

жай ғана көмекші құрал → **білім берудің стратегиялық драйвері**

Университетте ЖИ қолданудың негізгі бағыттары

Даралап оқыту

- жеке траектория: үлгерім мен оқу жылдамдығын талдап, жеке жоспар ұсыну
- бейімделгіш контент: түсінбесе – қарапайым тапсырма, қосымша түсіндірме

Рутинаны автоматтандыру

- тест тексеру, кесте құру, СӨЖ-ді алдын ала бағалау
- нәтиже: оқытушы ғылым мен шығармашылыққа уақыт табады

Learning analytics

- оқудан шығу қаупін алдын ала анықтау
- сұранысты мамандықтар мен тиімсіз пәндерді көрсету

Цифрлық кураторлар

- ЖИ-чатботтар кез келген уақытта жауап береді
- виртуалды репетитор рөлі

Университетте қолданылатын ЖИ құралдары

Құрал / технология	Университеттегі қызметі
Генеративті ЖИ (ChatGPT, Claude т.б.)	эссеге идея іздеу, код жазу, шет тілін үйрену, конспектіні қысқарту
Бейімделгіш платформалар (Knewton, Coursera AI)	студент деңгейіне қарай курстың қиындығын автоматты өзгерту
Прокторинг жүйелері (AI Proctoring)	онлайн емтиханда ереже бұзуды (көшіру, басқа жаққа қарау) камера арқылы бақылау

ЖИ дәуіріндегі студенттер мен оқытушылардың рөлі

Ақпаратты беру мен қабылдаудан – ЖИ-мен бірлескен шығармашылық пен серіктестікке

Оқытушы	білімді жеткізуші	**ментор** бағыттаушы, коуч, сыни ойлауды дамытушы
Студент	дайын ақпаратты жаттаушы	**белсенді зерттеуші** ЖИ құралдарымен күрделі жобаларды шешеді

ЖИ-ді енгізудегі сын-қатерлер мен этикалық мәселелер

Академиялық адалдық

тапсырманы өздігінен орындамай, ЖИ-ге толық жаздырып алу қаупі

Цифрлық теңсіздік

қымбат ЖИ технологиялары кез келген студентке немесе ЖОО-ға қолжетімді емес

Деректер құпиялылығы

студенттер мен оқытушылардың жеке мәліметтерін қорғау

Қорытынды

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ УНИВЕРСИТЕТ БІЛІМІН ЕТЕДІ

икемді

қолжетімді

тиімді

Болашақтың университеті ЖИ-ді шектемейді, керісінше, оны адамның шығармашылық әлеуетін арттыру үшін дұрыс пайдаланады

Назар салып тыңдағандарыңызға рахмет!